

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/14775,Lambinowice-poczatek-sezonu-prac-poszukiwawczych.htm>
2022-07-07, 15:08

Łambinowice: początek sezonu prac poszukiwawczych

W dniach 25–29 maja br. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN prowadził prace poszukiwawcze na terenie Starego Cmentarza Jenieckiego w Łambinowicach. Celem prac było ustalenie lokalizacji miejsc pochówku żołnierzy września 1939 r. zmarłych jako jeńcy wojenni w obozie w Łambinowicach (Lamsdorf).

W trakcie prowadzonych prac nie zostały ujawnione poszukiwane jamy grobowe, odnaleziono natomiast ślady obiektów budowlanych, a także liczne przedmioty użytku domowego oraz elementy umundurowania. Prace na terenie cmentarza będą kontynuowane.

Stary Cmentarz Jeniecki (za www.cmjw.pl)

Cmentarz ten powstał w II połowie XIX w. jako obiekt o charakterze wojskowym. Utworzono go w odległości ponad 2 km od zabudowań wsi Lamsdorf (od 1945 r.: Łambinowice), na terenie pruskiego poligonu, w pobliżu tzw. obozu II (Lager II). To jedyny z łambinowickich cmentarzy, na którym prawie każdy zmarły ma swój grób podpisany imieniem i nazwiskiem.

Najstarsza część cmentarza pochodzi z okresu wojny prusko-francuskiej (1870–1871). Pochowano tu kilkudziesięciu żołnierzy francuskich, którzy zmarli w obozie jenieckim zorganizowanym w Lamsdorf przez pruskie władze wojskowe. W następnych latach w bezpośrednim

sąsiedztwie sytuowano także groby niemieckich żołnierzy przebywających na poligonie oraz nielicznych osób cywilnych (m.in. sanitariuszki z obozowego lazaretu czy nadleśniczego).

Okres I wojny światowej to czas intensywnej rozbudowy cmentarza. W zasadzie powstał wówczas drugi cmentarz. Obok już istniejącego, otoczonego odrębnym ogrodzeniem, rozpoczęto chowanie zmarłych jeńców-żołnierzy państw ententy, przetrzymywanych w pobliskim niemieckim obozie. Pochówek jeńców odbywał się aż do 1919 r., kiedy nastąpiła likwidacja kompleksu obozowego. Przybyło wtedy łącznie ok. 7 tysięcy nowych mogił oraz kilka pomników poświęconych zmarłym.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego w wyglądzie nekropolii nastąpiły kolejne zmiany. Obok jenieckich grobów pochowano kilkudziesięciu niemieckich imigrantów (w tym dzieci) z terenów włączonych do Polski, którzy przebywali w Lamsdorf, głównie w związku z istnieniem tu w latach 1921-1924 obozu dla imigrantów. Spoczynek w tym miejscu znaleźli także nieliczni Niemcy - uczestnicy szkoleń (najpierw sportowych, później wojskowych), jakie władze niemieckie organizowały na terenach poligonowych jeszcze podczas II wojny światowej. W połowie lat dwudziestych XX w. przeprowadzono również częściową ekshumację i przetransportowanie zwłok jeńców państw zachodnich z okresu I wojny światowej (Brytyjczyków, Francuzów, większości Włochów i przypuszczalnie Belgów), a w następnym dziesięcioleciu połączono obydwie cmentarze w jeden.

Podczas II wojny światowej na ok. 4,5-hektarowym cmentarzu znów rozpoczęto pochówki jeńców, tym razem żołnierzy koalicji antyhitlerowskiej. Zmarli oni w niemieckich obozach jenieckich utworzonych po raz kolejny w Lamsdorf. Nie jest znana ich dokładna liczba. Z ekshumacji prowadzonych na przełomie lat 1945 i 1946 r. wiadomo, że ok. 4 tysięcy jeńców radzieckich pochowano w zbiorowych mogiłach poza ogrodzeniem cmentarza, po jego zachodniej i północno-wschodniej stronie. Ślady po grobach żołnierzy innych armii nie zachowały się. Wyjątkiem są jamy po ekshumacji zwłok jeńców brytyjskich i wywiezieniu ich do ojczyzny oraz na cmentarze centralne w Polsce (np. do

Krakowa). Pochówków na cmentarzu zaprzestano w 1945 r.

BPil /fot. xtt

03.06.2020

Łąbinowice_05_20
20 #1

Łąbinowice_05_20
20 #2

Łąbinowice_05_20
20 #3

Łąbinowice_05_20
20 #4

Łąbinowice_05_20
20 #5

Łąbinowice_05_20
20 #6

Łąbinowice_05_20
20 #7

Łąbinowice_05_20
20 #8

Łąbinowice_05_20
20 #9

Kalendarium
Prac
Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019

Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022